

נראה אור

פרשת תזריע מצורע תשפ"ג
גליון קסח שנה ג
מאגר רב"ק מלעכוויטש קיינזונ

{ שניני אור }

עשרה ימים כבר חלפו מחג הפסח ועדיין שפתותינו מרחשות בתפלות וזמירות המועד. ששה מי יודע - זימרנו בליל הסדר, ששה אני יודע - על ששה נקודות עורר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בדברות קדשו בנעילת החג, עליהם יש לתת את הדעת כאשר יוצאים לחיי השגרה. הדברים נדפסו בס"ד בגליון זה למען נוכל לעיין בהם בעיון המביא לידי מעשה. זכורני בימי הבחרות בישיבה התעוררנו פעם מספר בחורים להשתדל לקום בבוקר בזמן ולהתחיל יחד תפלת שחרית בקול רם. נגשתי לאחד הבחורים בישיבה ושאלתי האם חפץ להצטרף לחיזוק. אומר לי הבחור כעת הנני עובד על חיזוק בענין אחר וקשה לי להתחזק בדבר נוסף. במחשבה ראשונה לעגתי לבלי על דבריו, אך במחשבה שניה הערכתי כיצד בחור ממוקד ויודע איזו נקודה בעבודתו הוא משתדל לשפר כעת.

כאשר חשבתי על דברות הקודש המעוררים אותנו על לא פחות משה ענינים הצריכים חיזוק נזכרתי במעשה זה. במחשבה ראשונה תמהתי הכיצד זה ניתן להתמקד בבת אחת על ששה ענינים שונים, אך במחשבה שניה הבנתי שאין הנדון דומה לראיה.

עבודת היהודי הרי מתפרסת על פני כמה וכמה תחומים, וגם כאשר מקדיש הוא תשומת לב וכח מיוחד לתיקון ענין מסוים בעבודתו, ודאי אינו בן חורין מלעסוק בשאר עניני העבודה הנדרשים ממנו יום-יום שעה-שעה.

מזדומה שכך גם כאשר מעורר אדמו"ר שליט"א בסיוס המועד על מספר דברים הצריכים חיזוק, עיקר הכונה להזכיר לנו בשבוענו לעבודת יום ויום, לעצור לרגע ולהתבונן היכן עומדים אנו בכל אחד מענינים אלו, על ידם נמשך לעלות בהר' בכח הארת החג שעלע"ט.

מה שכן - כאשר היצר רק מבחין שהיהודי מוכן ומזומן לחיזוק - בכל מדה שהיא, מגיע הוא מיד להסביר שאין כל סיבה שנצליח להתחזק דווקא כעת, ובכלל - אף אחד לא לוקח את הדברים כ"כ ברצינות...

השבוע הסבו בחורי החבורה בסעודת מרעים בבית ראש החבורה הר"ר הענין זילברפרב בחיפה, וזכו לשמוע דברי חיזוק מהרה"ג אליעזר גרוסמן שליט"א. הר"ר אליעזר עמד בדבריו על דבריו הידועים של רבי עקיבא שהשיב לפפוס בן יהודה על טענתו שסכנה ללמוד תורה, במשל לשועל שאמר לדגים שיצאו מהים בו מבקשים לצוד אותם, לדור עמו ביבשה כדרך שדרו אבותי עם אבותיכם.

וכי היכן ומתי דרו אבות הדגים עם אבות השועל. אלא שזו דרך היצר לומר ולטעון דברים שאין בהם ממש, נבין זאת מיד כשהוא מתחיל לדבר...

{ זברות קודש }

הכנעה ושפלות - הכח לעמוד בנסיונות

וכמה חסרונות ואינו ראוי לכל אשר זכה, ומכיר שכל חשיבותו רק מצד הנשמה שבקרבו שהיא חלק א-לוה ממעל. והחיי באופן זה מתגבר אף בעת נפילה וקטנות, כי אינו נופל בדעתו בראותו פחיתות ערכו, ומתחזק באמונה פשוטה שחשיבותו האמיתית שמצד חלק נשמתו קיימת בכל מצב והנסיון אינו אלא כיסוי והסתר לאור הנשמה.

כמאמר הצדיקים 'פון דער ערד פאלט מען ניט' - מהארץ אין נופלים, היינו כאשר עומד ביציבות בשפלות ובאמונה פשוטה בחלק ה' שבקרבו, ואינו חי בהרשעה שהוא אדם נעלה מתוך שזוכה להשגות וההארות, על ידי זה אינו נופל בבואו לידי נסיון. וממון מוהר"א הגדול איתא 'ארומוג ה' כי דילתני' (תהלים ל, ב), כשם שבהרמת יסוד הבנין נתרומם כל הבנין, כך על ידי שאני דל ושפל מכל כאשר הנני מתרומם נתרוממם עמי הכל. כלומר עיקר הכח להתרומם ולהתעלות דייקא על ידי שמכיר בשפלותו ויודע שמצד עצמו אינו ראוי ואינו כדאי.

אבל יש אשר בעת שמצליח וזוכה לאור והשגה בעבודתו מדמה בעצמו שאמנם אדם נעלה הוא ותולה כל חשיבותו בהשגותיו ומדרגותיו, עד שבא למצב שבעסקו בעבודת הבורא נתונה דעתו כיצד תגדל על ידי זה חשיבותו בעיני אחרים ובעיני עצמו. והחיי באופן זה בבואו לידי נפילה וקטנות מרגיש בעצמו שאין מצב זה לפי מעלתו, ואין בו כח להכיר בחסרונו ולהתגבר על הנסיון. ומבסך דורש שתהא עבודתו תמיד רק מתוך דעת והשגה.

רק האיש שאין מחשב בעצמו מחמת דרגתו והשגתו וכל שמחתו אינה אלא בחלק ה' שבקרבו, וחשיבותו זאת גדולה בעיניו מכל המעלות והתשבחות שמשבחים ומפארים אותו בני אדם, הוא אשר עומד איתן בכל מצב בידועו שעתה רצונו יתברך שיתגבר מתוך הקטנות, כדי שיגלה ויאיר יותר חלק נשמתו שנסתר עתה בעת הנסיון.

השפל בעצמו מכיר ומודה בחסרונו

זהו ביאור הכתוב 'ובא אשר לו הבית והגיד לכהן לאמר כנגע נראה לי בבית', שבעת ששפל האדם בעיני עצמו באם נראה בו נגע וריחוק אינו מסתיר זאת אלא מכיר בחסרונו ובא לכהן שיעזרוהו לתקנו. ואומר לכהן 'כנגע נראה לי', שבאמת אין זה אלא כנגע היינו נסיון המסתיר אור נשמתו וחשיבותו האמיתית שמצד הנשמה קיימת בכל מצב, וממילא אף בעת שרואה בעצמו חסרון ונפילה אין חשיבותו נופלת בעיני עצמו ואף לא בעיני אחרים.

המשך בעמוד הבא <<<

כי תבואו אל ארץ כנען אשר אני נותן לכם לאחוזו ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם, ובא אשר לו הבית והגיד לכהן לאמר כנגע נראה לי בבית (יד, לד-לה).

ברש"י הביא דברי המדרש לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, ועל ידי הנגע נותץ הבית ומוצאן.

בעל הטורים 'נראה לי' (יד, לה), ב' במסורה 'כנגע נראה לי', 'מרחוק ה' נראה לי' (ירמיהו לא, ב).

יש לבאר בדרך רמז כי תכלית עבודת האדם שישלים חלק נשמתו ועל ידי זה יזכה להתענג על ה', והדרך היחידה להשלים נשמתו ולזכות לרב טוב הצפון לצדיקים על ידי עמידה בנסיונות. לכן על כל אדם באים נסיונות אם בלבושים גשמיים ואם בלבושים רוחניים ופעמים רק על ידי שמדקדק בעצמו מכיר שענין זה נסיון עבדו, ועל ידי שמתגבר על יצרו ועומד בנסיון מגלה ומאיר חלק נשמתו ובוה משלים נפשו וזוכה לתכלית עבודתו להתענג על ה'.

עמידה בנסיונות בכח אמונה פשוטה

האופן להתגבר על הנסיונות הוא על ידי אמונה פשוטה, כי בעת שזוכה לארת הדעת ומרגיש חשק וחיות בעבודתו ודאי אין העבודה קשה עליו. אבל בזמן נסיון נחשך אור לבו ונחסר ממנו החשק והשמחה בעבודתו קונו, ויש אשר בבואו למצב זה נאבד לגמרי ואינו מתגבר בעבודתו. והדרך להתגבר על ידי שמתחזק באמונה פשוטה שהבורא יתברך נמצא עמו בכל מצב, ואף בזמן שחכות ונסיון נמצא הקב"ה בתוך הסתר, ובוה יש בו כח להתייגע ולהתגבר על נסיונות היצר, הן בעשה טוב - שמפיל עליו כבדות למנוע ממנו יגיעת התורה וקיום המצוות, והן בסור מרע - להימשך אחר גופו החומרי. וידע שעל ידי התגברותו יזכה לגילוי והארה להכיר שאף בעת הנסיון היה עמו הקב"ה.

זהו מאמר המשנה (אבות ה, ד) עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכלם, כי אברהם אבינו היתה בו אמונה פשוטה בהשם יתברך כמאמר הכתוב (נחמיה ט, ח) 'ומצאת את לבבו נאמן לפניך', ועל ידי זה אף שכל נסיון היה בענין אחר מכחות נפשו ונצרך להתגברות חדשה, מ"מ לא נפל ממדרגתו ועמד בנסיון בכח אמונתו שבכל נסיון והסתר נמצא עמו השם יתברך, ואין הנסיון אלא בכדי שיתגבר ויזכה להוסיף בגילוי חלק נשמתו.

שורש הנפילה מהחמת שמתגאה בהשגותיו

הנהגה שורש נפילת האדם בבואו לידי נסיון מחמת שלקוי ל"ע בגיאות, כי יש אשר אף בעת שזוכה להצלחה בתלמודו והשגה בעבודתו אין מתגדל על ידי זה, כי יודע שמצד עצמו יש בו כמה

גם הנהגת הטבע מהשי"ת

מאמר קדיש ממרן אדמו"ר מוהר"ר ז"ע בפרסום ראשון

זאת תהיה תורת המצורע וכו' (יד, ב).

נראה לומר עפ"י הידוע דיש שני מיני הנהגות השי"ת מנהיג את עולמו, הנהגה הטבעית והנהגה הניסית.

הנהגה הטבעית מתנהגת עפ"י הוראת ה' כוכבי לכת, והנהגה הניסית מתנהגת עפ"י התהו"ק וע"י התלמידי חכמים לומדי תה"ק. ולזה הנהגה הטבעית רמוזה בו' לרמז כי היא מתנהגת כפי סידור ה' כוכבי לכת, והנהגה למעלה מדרך הטבע רמוזה בא"ת לרמז כי מתנהגת בדרך התורה שניתנה בכ"ב אותיות מא' עד ת'. ואיש הישראלי צריך להאמין כי הטבע ולמעלה מדרך הטבע הכל אחד, כי גם הטבע מתנהגת רק כרצון השי"ת הכלולה בא"ת.

וזה 'זאת עולת חזש' וכו' (במדבר כח, יד) זאת רומז להאמין כי התנהגות הטבע ולמעלה מדרך הטבע אחד הוא, וזה 'זאת אשיב אל לבי על כן אוחיל לו' (איכה ג, כא), והאפיקורסים אינם מאמינים בזה. וזה 'וכסיל לא יבין את זאת' (תהלים צב, ז), כי ע"י חסרון אמונה לא יבינו זאת שרומז כי הדרך הטבע ולמעלה מדרך הטבע אחד הוא.

וזה 'זאת תהיה תורת המצורע', רומז למוציא רע שהתחיל לשוב בתשובה ולהוציא הרע מקרבו. וזה 'ביום טהרתו' היינו ביום שמתחיל להטהר אז יריגש את 'זאת', רומז כי יתחיל להבין ולהרגיש שה' כלולה בא"ת, שרומז כי ההנהגה הטבעית הרמוזה בו' כלולה בהנהגה הניסית הרמוזה בא"ת, וגם הטבע מתנהגת כרצון השי"ת.

אבל האיש המחשיב עצמו מצד מעלותיו והשגותיו, בבואו לידי סניין בזמן נפילה והסתר מנסה להסתיר מעצמו ומאחרים את הנגע שבקרבו, ואינו מוכן להודות בחסרונו ולומר זאת לכהן. אף שודאי אף השפל בעיניו נשבר לבבו בבואו למצב של נפילה וקטנות, מ"מ אינו מנסה לחפות על נפילתו ואדרבה בא בשברון לבו אל הכהן שיעוורה להתגבר על הנסיון ולגלות על ידי זה חלק ה' שבקרבו.

כח השבת להינצל מאוטם הלב

במדרש בפרשתן (טו, ד) כיון ששמעו ישראל פרשת נגעים נתיראו אמר להם משה אלו לאומות העולם אבל אתם לאכול ולשתות ולשמוח.

הקשו המפרשים הלא אין אומות העולם מיטמאין בנגעים. עוד צריך ביאור דאיתא ברמב"ם (סוף ה'ל' טומאת צרעת) שהנגעים הם מעלה נפלאה שהיה לישראל שהיו הנגעים באים על עוון ובוזה היה היהודי יודע שפנם ושב ורפא לו. א"כ היה להם להתירא מהעוון שגורם לנגעים, יותר משיראו מהנגעים שהמה גורמים התיקון.

יש לבאר שלא אמרו כיון ששמעו טומאת נגעים אלא פרשת נגעים, היינו ששמעו אז דכתיב בפרשת נגעים שיש מצורע מוסגר ומצורע מוחלט. מצורע מוסגר הוא כאשר אין סימני טומאה בשר חי או שער לבן בנגע שצריך להסגירו שבעת ימים, ואם אחר שבעת ימים נולדו בו סימני טומאה נעשה מצורע מוחלט, ואם עמד הנגע בעיני מסגירו שבעת ימים שנית. מענין זה נתיראו ישראל היאך יתכן שיבוא היהודי למצב שנראו בו סימני נגע וכבר הסגירו הכהן, ועל אף ההסגר לא נתעורר בתשובה ונעשה אח"כ מצורע מוחלט או שיש להסגירו שנית, והוא מורה על אוטם הלב ביותר שאף אחר הסגר שבעת ימים לא נתעורר לשוב מעוונו.

אמר להם משה אלו לאומות העולם אבל אתם לאכול ולשתות ולשמוח, מורה על שבת קודש שישאל אוכלין ושמהין, שעל ידי עונג ונועם שבת נתעורר היהודי לשוב ליצרו. וזהו אלו לאומות העולם היינו אף בני ישראל שמתנהגים ל"ע כאומה"ע ואין זוכים לשמור שבת, אפשר שיהא להם אוטם לב מבלי להתעורר בתשובה, אבל אתם לאכול ולשתות ולשמוח, ועל ידי נועם

זהו רמז המסורה 'נגע נראה לי', 'מרחוק ה' נראה לי', נראה מלשון 'רואה אני את דברי אדמו'ן' (כתובות קח:). היינו אף בזמן אשר מרחוק ה' שמרגיש חשכות וריחוק, נראה לו המצב ומסכים עמו ואינה מנסה לברוח ממנו. ועל ידי שבא אל הכהן ומראה לו הנגע מגלה המטמוניות כדברי רש"י, היינו על ידי התגברותו מגלה יותר אור הנשמה שנסתר בעת הנסיון, ומוציא לפועל כחות נפשו שעד עתה היו נסתרים בקרבו.

קדושת שבת לא יבואו למצב שיעמדו בריחוקם ולא יתעוררו לשוב ליצורם באהבה.

תזריע תשפ"ב, ליל שבת

חודש אייר - דעת והתקשרות להשם יתברך

צירוף השם השייך לחודש אייר יוצא מר"ת הכתוב (ימיה ט, כג) 'כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי וגו', כי בחודש ניסן נשפע חסדים וניסים מהשם יתברך ונתעורר הלב להודות להשם יתברך, ובחודש אייר יש להביא התעוררות הלב בעבודה למעשה שהוא ענין הדעת והוה 'השכל וידוע אותי'.

והנה מקודם (פס' כב) כתיב 'אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל גבור בגבורתו אל יתהלל עשיר בעשרו', ויש לבאר כונת הכתוב שלא יתהלל בחכמתו בגבורתו ובעשרו כי אין זה אלא מתנת שמים. אמנם לפי זה היה לו לסיים כי אם זאת ידע שהחכמה והגבורה מהשם יתברך, ומהו כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי.

לכן יש לבאר שאין הכתוב מדבר משוטה הסבור שהחכמה והעושר מכחו, אלא שמתפלל ומודה להשם יתברך שהשפיע לו חכמה ועושר או שעשה לו נס. ואמר הכתוב שאין די להודות להשם יתברך על זאת, כי אם התכלית שעל ידי זה יעסוק בתורה ועבודה באופן נעלה יותר - 'כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי', שעל ידי חסדי ה' הגדולים יבוא לדעת והתקשרות בהשם יתברך בעבודה למעשה.

אצלנו נהגו לומר אחר לידת תינוק תפלת 'נשמת' להודות להשם יתברך על ניסוי הגדולים, ובאמת הוא חידוש גדול כי בפשטות תפלת נשמת שייכת רק בשבת שנשפע אור החכמה ויכול היהודי להודות ליצרו כראוי על חסדיו, ואף שמזמן העולם

עד שתחפץ

דברים הצריכים חיזוק לעשות כלי בנפשנו לקדושת חג המצות דברות קודש מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בניעילת חג הפסח השתא

ואף כי אין אמירת שירת הים בכל ימות השנה כאמירתה בשביעי של פסח, על ידי אמירת השירה בשש"פ ניתן הכח לומר בכל יום שירת הים בהתעוררות הלב. ועל ידי ההתחזקות בעבודת התפלה שתהא בכונה ובחיות, ימשיך להאיר בנפשו אמונת ה' כאשר זכה להרגיש בנפשו בחג הפסח.

שמירת גדרי הקדושה

עוד דרשו 'אנאנוה', רבי יוסי בן דרומסקית אומר אעשה לו מקדש נאה ואין נוה אלא בית המקדש שנאמר (תהלים עט, ז) 'זאת נוהו השמו', והוא חובת כל איש יהודי לעשות לבבו משכן לשכינתו יתברך, שיקדש מחשבותיו רצונותיו דיבוריו מעשיו כדי שיוכל הבורא יתברך לשכון בתוכו.

וכיון שיש לבנות מקום משכן להשם יתברך ודאי יש להיזהר שלא לעשות דברים שהם היפך הקדושה והשראת השכינה, לברוח מכל ענין שפוגם בקדושת הנשמה וקדושת האיברים, ובפרט בימי הקיץ הבעל"ט נצרכים לשמירה יתירה שלא להכשל ברחוב בראיות אסורות.

עוד יש לעורר על מה שאיני אוהב לדבר, מענין הכלים שנאסרו על ידי גדולי ישראל, אשר ב"ה כולם נשמרים ונוהרים שלא להשתמש בהם, אבל לפעמים במקום שבני הבית עובדים קיימים כלים כאלו ויש לדעת שיש להתרחק מהם ולא להשתמש בהם כלל בלי שום הוראת היתר. ואם יש מקום להוראת היתר זהו בכלים שהשתמשו בהם שרירה בפסח זה שיש להקל להשתמש בהם בפסח בשנה הבאה, אבל בכלים אלו המטמאים ומקררים ל"ע אין שום מקום להקל, ובכלים אלו לא עוזרת שום הגעלה לטהר אותם.

כן יש לתת לב על מלבושי בני הבית שיהיו כראוי, להקפיד בכל בנד שקונים שיהא כל פרט ופרט בצניעות כהלכה כראוי לבת ישראל.

יעזר השם יתברך על ידי שנתחזק בכל ענינים אלו ונזכה שיעמדו בנפשנו כל קדושות החג, ונזכה לקדושה המאירה בכל יום מימי הספירה, זכאה מאן דמטי טהור להאי יומא. בפסח נדונין על התבואה יעזור השם יתברך שנזכה לכל השפעות טובות בגשמיות, וממרן מוהר"א איתא שבאפיקומן נרמז בני חיי מוזוני ונזכה לביאת משיח צדקנו במהרה בימינו.

יעזר השם יתברך שנזכה להתקדש בקדושת ימים אלו, ימי הספירה מסוגלים לשפלות כאשר העומר בא מן השעורים שהם מאכל בהמה, להורות שמותר האדם מן הבהמה אין לבד הנשמה הטהורה. ונזכה ל'זנגלה כבוד ה' ואזי 'וראו כל בשר יחידי כי אף בזמן הנסיונות פ' ה' דיבר' בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו.

תזריע מצורע תשע"ג, ריעא דרעיון

ועד העולם' אינו שייך דוקא לשבת אבל החלק הראשון ודאי שייך רק לשבת.

אלא שאף שסדר הרגיל שרק בשבת נגלה כבודו יתברך ובימות החול הטבע מסתיר כבודו וגדלו, בעת לידה זוכה האדם לחסד גדול ששייך לשורש החסדים כבחינת שבת, ובגודל הנסים נגלה כבוד מלכותו כבחינת הגילוי בשבת, ממילא יכול להודות באמירת נשמת. וכפי שנתבאר תכלית ההודאה לבוא לדעת והתקשרות בהשם יתברך בתורתו ועבודתו.

פסודתא וואך נאכט, אייר תשע"ב

חודש אייר - אתערותא דלעילא ואתערותא דלתתא

צירוף שם חודש ניסן יוצא מר"ת הכתוב (תהלים צו, יא) 'שמחו השמים ותגל הארץ' והוא שם הוי"ה כסדרו, ומורה שנשפע כל הקדושה מלעילא לתתא. כפי שביציאת מצרים לא היו ישראל ראויים לגאולה ואפע"כ 'מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות' (שה"ש ב, ח) - כיון שהוא חפץ בגאולתכם אינו מבטי במעשיכם (מד"ר שם), כן בכל שנה בחודש ניסן נשפע קדושה בנפשות ישראל באתערותא דלעילא.

ושם חודש אייר יוצא מר"ת הכתוב 'יתהלל המתהלל השכל וידוע' והוא שם י-ה-ה-ו, כי בחודש זה אשר הוא זמן עבודת הספירה מחד גיסא קיים רושם ההארה מחג הפסח, ולזה מכוונים אותיות י-ה כסדרם בצירוף שם החודש המורה על המשכת קדושה מלעילא. ומאידך גיסא נמשך הקדושה מלעילא מכח אתערותא דלתתא על ידי השתוקקות בני ישראל לקדושות שהאירו בנפשם בליל הסדר ולהארת יום החמישים, ולזה מכוונים אותיות ו-ה שבצירוף שם החודש שהוא בסדר מתתא לעילא.

שמחת הברית לבן הרב משה פרידמן, ר"ח אייר תשפ"א

חיזוק בלימוד התורה

איתא במכילא עה"פ (שמות טו, ב) 'עזי וזמרת י-ה', אין עזי אלא תורה שנאמר (תהלים כט, יא) 'ה' עוז לעמו יתן'.

יש לבאר שבקריעת ים סוף זכו ישראל לגילוי נעלה מאד ואמרו השירה בגודל אהבה ותשוקה ליצורם, ואחר שזוכים להארה והתעוררות הלב יש לדרוש היאך יתנו לכך חזוק וקיום שיעמוד בנפשם לאורך ימים. ועל זה אמרו אין עזי אלא תורה, שהדרך ליתן חזוק ועוז לגודל האור על ידי התורה.

כאשר בהיות בני ישראל במצרים אמר הקב"ה למשה (שמות ג, יב) 'זוה לך האות כי אנכי שלחתיך בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה', כי אף שעשה הקב"ה אותות ומופתים במצרים כדי להאיר אמונתו בנפשות ישראל, קיום האמונה בנפשם דוקא על ידי שיקבלו עליהם עול תורה וידבקו עצמם בתורה.

וזו הדרך להחזיק הארת חג הפסח בנפש היהודי על ידי שמשקיע עצמו בתורה. ב"ה הציבור כאן רובם ככולם תורתם אומנותם ושקועים תמיד באהלה של תורה, אבל מ"מ דברי תורה צריכים חיזוק לעסוק בתורה באופן שדבק בה כל מציאותו. שתהא חיותו בתורה והסיפוק מלימוד התורה וכן להתחזק ולהוסיף בידיעת התורה. ואלו שאין תורתם אומנותם יקבעו עיתים לתורה בכל יום חזוק ולא יעבור. וכל אחד יתחזק לפי מדרגתו שתהא תורתו יותר לשמה בכונה טהורה יותר להידבק בהשם יתברך. ועל ידי הדבקות בתורה יהא לאור האמונה קיום בנפשנו.

לזכור שהוא בן המלך

עוד אמרו במכילתא אין עזי אלא מלכות שנאמר (תהלים כא, ב) 'ה' בעוז ישמח מלך'. ומורה על עוד אופן לתת עוז וקיום להארת החג, על ידי שמתבונין האדם שכל אשר עשה לנו הקב"ה ניסים ונפלאות הוא מחמת היותנו בני מלך מלכי המלכים, וישים לבו תמיד שהוא בן מלך ומציאותו נעלה מאד, ובוזה יהא בו כח להתחזק בעבודתו ולהתגבר על כל הנסיונות.
מאמר מרן הקדוש מקארלין 'די גרעסטע יצה"ר איז א יוד פארגעסטט אז ער איז א בן מלך' 'היצה"ר הגדול ביותר שיהודי שוכח שהוא בן מלך],